

Warszawa, dn. 16 października 1963 r.

Polska Akademia Nauk  
Wydział I

W a r s z a w a  
Pałac Kultury i Nauki

Sprawozdanie Sawickiego Ludwika, prof. nadzw., kierownika Zakładu Paleolitu IHKM PAN w Warszawie, z pobytu w Związku Radzieckim w czasie 1-13 września r. b.

Do Moskwy zostałem delegowany przez Wydział I PAN w celu wzięcia udziału w Sympozjum poświęconym zagadnieniom "stratygrafii i periodyzacji paleolitu". Do uczestnictwa w tym Sympozjum zaproszony zostałem przez Komisję badań okresu czwartorzędowego AN ZSRR pismem z dn. 28. VI r. b. przewodniczącego Komitetu organizacyjnego - prof. dra W. I. G r o m o w a. W piśmie tym było podane, że Prezydium AN ZSRR pismem z dn. 17. VI r. b. powiadomiło Polską Akademię Nauk o Sympozjum i zaprosiło uczonych polskich do uczestnictwa w nim. Prócz mnie w Sympozjum wzięli udział, delegowani przez PAN, prof. dr S. Z. R ó Ź y c k i i dr W. C h m i e l e w s k i. Inne zagraniczne ośrodki naukowe - NRD, Czechosłowacji, Węgier i Bułgarii, reprezentowało 4 prehistoryków. Ośrodki naukowe radzieckie reprezentowało 42 specjalistów, w tym 14 prehistoryków, 14 geologów czwartorzędu, 8 paleobotaników i 3 paleozoologów.

Sympozjum zorganizowała Komisja badań okresu czwartorzędowego AN ZSRR przy współudziale Instytutu Archeologicznego AN ZSRR oraz Instytutu Geologicznego AN ZSRR. Prace Sympozjum zapoczątkowało zebranie w Instytucie Archeologicznym w Moskwie dn. 2. IX o g. 14-ej, na którym - po przemówieniu wstępnym akad. prof. dra B. A. R y b a k o w a - W. I. G r o m o w przedstawił, opracowany wspólnie z O. N. B a d e r e m, referat "Archeologia i geologia wierzchniopaleolityczskiej stojanki Sungir w okrestnościach g. Władimira". Referat, na przykładzie górnopaleolitycznego stanowiska otwartego Sungir, wprowadzał w zagadnienia, którym poświęcone było Sympozjum. Cennym uzupełnieniem tego referatu była 5-dniowa wycieczka autobusami - od 3 do 7. IX, na teren stanowisk Sungir. Kierownikami wycieczki i autorami specjalnego przewodnika tej wycieczki byli O. N. B a d e r i W. I. G r o m o w. Każdy z uczestników wycieczki otrzymał ten przewodnik.

Wycieczka miała na celu zapoznanie jej uczestników z metodą

prac wykopaliskowych i badań geologicznych na stanowisku Sungir I, a w związku z tym - zapoznanie z geologią okolic /do 20 km/ stanowiska na podstawie kilku zademonstrowanych w terenie przekrojów, oraz oznaczenie poziomu stratygraficznego warstwy kulturowej stanowiska "w ogólnej geochronologicznej skali antropogenu". Zgodnie z tym, w dniach 4, 5 i 6 września, na całodziennych wyjazdach samochodami w okolicy m. Władimira, uczestników wycieczki zapoznano z geomorfologią terenu stanowisk Sungir I i II, ze stratygrafią tych stanowisk oraz tarasami nadzalewowymi I i II i ich stratygrafią w przedolinach potoku Sungir, rz. Kłażny i rz. Ułowki. Objasnienia stratygrafii prezentowanych odsłoneń były dyskutowane. Dn. 7 września, po zebraniu, na którym omówiono wyniki wycieczki, o g. 11, 30 nastąpił wyjazd do Moskwy.

8 września był dzień "odpoczynku". W dniach 9-10 września, na posiedzeniach w Instytucie geologicznym, prehistorycy i geolodzy zagraniczni i radzieccy przedstawili łącznie 16 referatów. Na posiedzeniu dn. 9 września prof. dr S. Z. R ó Ź y c k i przedstawił referat o stratygraficznym podziale Würmu w Polsce, a dr W. C h m i e l e w s k i - o stratygrafii stanowiska paleolitycznego jaskiniowego Nietoperzowa. Na posiedzeniach końcowych - 11 i 12 września, omówiono przedstawione referaty i podsumowano wyniki Sympozjum. W zakończeniu podsumowania przyjęto zgłoszony przez przewodniczącego posiedzenia wniosek, który stwierdza potrzebę kolejnego organizowania tego rodzaju prezentacji wyników badań w zakresie stratygrafii i pedyzacji paleolitu w krajach reprezentowanych w tym Sympozjum, początkowo w 1964 r. - w NRD, w 1965 r. - w Polsce, w 1966 r. - w Czechosłowacji. Odnosnie Sympozjum w Polsce wniosek wymieniał prezentację stratygrafii stanowiska lessowego Zwierzyniec I na terenie Krakowa, które było w ciągu kilku lat przedmiotem moich badań. Przyjęty wniosek odpowiada istotnej potrzebie tego rodzaju współpracy naukowej w dziedzinie badań stanowisk paleolitycznych.

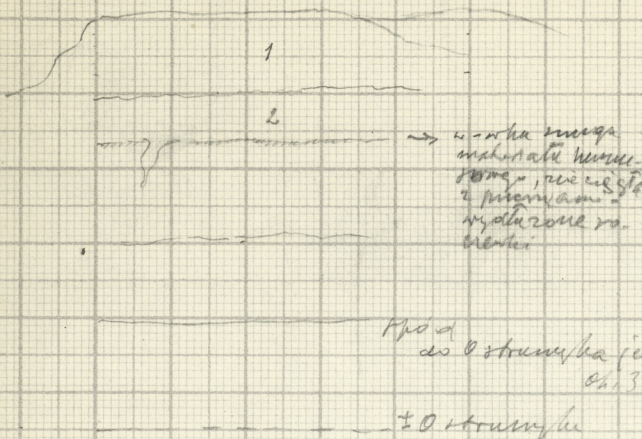
Z kolegami radzieckimi-prehistorykami i geologami czwartorzędu, łączą mnie od dawna bardzo bliskie stosunki. Na lotnisku w Moskwie byliśmy powitani przez dra O. N. B a d e r a. Zostałem zainstalowany w hotelu "Warszawa". Dn. 13 września o g. 8, 15 odleciałem do Warszawy.

*Ludwik Sawicki*  
/Ludwik Sawicki/

neklo U Tanha Kto. witi Utowo - 15 km  
 my trahie nufardal  
 Suralal

1:200

6.12.63



mutki kromate  
 (ten, murencijny, ciny  
 ty, bany, pufredrny,  
 (krm) uwant-tena ika  
 w dymie, ber spuchali  
 N porowacie spuchany, te  
 w zlodzie - w rpej  
 Tamta 10-15 cm grub  
 gliny murenc. barwate;

Pod  
 do 0.1 strumyha jenne  
 0.3 m

± 0.1 strumyha

2. Piaski mutkowe jankowo oranine o niepodobnym dofrustani-  
 conym uwastriem, drobne kloczki wchodzą w rozmiar do  
 podcietaja cyt = 3. Piaski por. 2 ranceraji w taidy piaskow  
 mutkowatje 3 cm - w adler - cionki wankelki z materialu  
 kumuwowym - waruiane. Zanieraji je do ponowu ofopary  
 w dalu
3. Piaski mutkowe jenne biatane o podobie niepodobnego uwast-  
 ritemu, ze smugami - cionkami tanicami wankelkami  
 materialu kumuwowego, w spazie wankelki - smugow (interbelaja)  
 grub. do 5 cm, materialu kumuwowego (n. - las deleriat. Smugi w-cha  
 z materialu kumuwowego na rozmiar ponowal, riciw, gruboci  
 cionki, os, po o riciw; adlericow; rancat materialu kumuwowego.
4. Mutki papielate jankowaji, jak ni w ydaje
5. jak w ranceraji glina murenc. giny brunatne  
 w ranceraji.